

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

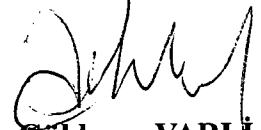
Sayı : 512443

Tarih : 20.06.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

29877

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'inci ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 20.06.2025

Gülderen VARLI

Van Milletvekili

Türkiye'de çocuk yoksulluğu ve işçileştirilen çocuklar konusu, son yıllarda daha da derinleşmiş ve sistematik bir hal almış durumdadır. UNICEF ve TÜİK verileri, Türkiye'nin çocuk yoksulluğunun en yoğun yaşandığı ülkeler arasında yer aldığını göstermektedir. Çocukların en temel haklarından yaşam, sağlıklı büyüme ve gelişme, eğitim gibi pek çok hakkı hiçe sayılmakta ve ihmallerle yaşam hakları ellerinden alınmaktadır. Çocukların yaşam hakkını yok sayan ihmaller zincirleri, denetlenmemekte ve kamuoyunda yeterince görünür kılınmamaktadır.

Özellikle MESEM uygulamaları ile çocukların işçileştirilmesi; ucuz iş gücü sistemi yaratmakta, çocukların haklarını hiçe saymaktadır. Ayrıca bu süreçte iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin yeterince alınmadığı ve denetimlerin yetersiz kaldığı iddiaları kamuoyunda her gün yer almaktadır.

İşçi Sağlığı İş Güvenliği Meclisi'nin 12 Haziran 2025 tarihli güncel verilerine göre, son on iki buçuk yılda en az 770 çocuğun, çalışırken yaşamını yitirdiği açıklanmıştır. Raporla göre; İşçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimi verilmeden, kendini koruyamayan çocuklar, yasak olmasına rağmen özellikle ağır ve tehlikeli işlerde, kayıtsız ve sigortasız olarak çalıştırıldığı, 5-9 yaş arası 53, 10-14 arası 208, 15-17 arası 509 işçileştirilen çocuk iş cinayetlerinde katledilmiştir. Ayrıca yaşanan iş kazalarında çocuklarda sayısız yaralanma, uzuv kaybı, ruhsal ve fiziksel gelişim sorunları yaşanmaktadır.

Yaşamını yitiren işçileştirilen çocukların 261'i (yüzde 34) 5-14 yaş arasında, 509'u (yüzde 66) 15-17 yaş aralığında yer aldığı, 5-14 yaş arasındaki işçileştirilen çocukların hemen hemen tamamı kayıt dışı çalıştırıldığı; genel işçi kitlesi ve iş cinayetlerine göre işçileştirilen çocuklarda kızçocuk-genç kadın ve göçmen ölümleri çok daha fazla olduğu, işçileştirilen çocuk ölüm nedenlerinde 5-14 yaş ve 15-17 yaş grubunda trafik, servis kazaları, 5-14 yaş çocuk grubunda

boğulmalar, 15-17 yaş grubunda ezilmeler metal, gıda, tekstil, inşaat ve kimya işçisi; yüksekte düşmeler inşaat işçisi çocukların sıkça karşılaştığı bir ölüm nedenleri olarak raporda yer almaktadır. Bunların yanında katledilen, yetersiz beslenen, şiddete uğrayan yaşamından olan yüzlerce çocuk bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye genelinde son beş yılda işçileştirilen çocuk sayısı kaçtır? MESEM uygulaması kapsamında fiilen çalışan çocuk sayısı kaçtır? MESEM uygulaması ile yıllardır çalıştırılan işçileştirilen çocuk sayısı kaçtır?
2. MESEM uygulaması kapsamında çalışan çocuklara yönelik iş sağlığı ve güvenliği denetimleri hangi kurum tarafından, hangi periyotlarla ve ne tür yöntemlerle yapılmaktadır? Bu denetimlerde tespit edilen eksiklikler nelerdir? Denetimler yapılmıyorsa bunun gerekçesi nedir?
3. MESEM kapsamında işçileştirilirken yaşamını yitiren ya da yaralanan çocuklara ilişkin resmi bir veri tutulmakta mıdır? Herhangi bir veri tutulmuyorsa bunun gerekçesi nedir? Varsa, son 5 yılda bu kapsamdaki çocuk sayısı kaçtır?
4. Bakanlığınızın çocuk yoksulluğuna ve işçileştirilen çocuklara dair önleyici ve koruyucu sosyal politika planı var mıdır? Herhangi bir planlama yoksa bunun gerekçesi nedir?
5. Medyada işçileştirilen çocukların ve çocuk emeğinin "nitelikli iş gücü" olarak sunulması ve normalleştirilmesine karşı bir denetim veya müdahale planınız var mıdır? Herhangi bir denetim planı yoksa bunun gerekçesi nedir?
6. Son 10 yılda Türkiye genelinde kayıtlı ve kayıt dışı olarak işçileştirilen çocuk sayısı kaçtır?
7. MESEM kapsamında çalışırken hayatını kaybeden veya yaralanan çocuklara dair Bakanlığınızda resmi bir veri tutulmakta mıdır? Tutuluyorsa, 2019-2024 yılları arasında bu kapsamda işçileştirilen kaç çocuk iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiş, kaç çocuk yaralanmıştır? Bakanlığınız tarafından herhangi bir veri tutulmuyorsa gerekçesi nedir?
8. İşçileştirilen çocukların sorunlarını ve çocuk yoksulluğunu önlemeye yönelik Bakanlığınız tarafından yürütülen mevcut sosyal politika uygulamaları nelerdir? 2025 ve sonrası için bu alanda hazırlanmış özel bir eylem planı ya da strateji belgesi mevcut mudur?